

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. III. De sub & obreptione in rescriptis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

RESPONSVM III.

De sub & obreptione in
rescriptis.

tionem non esse voluntariam l. *super hoc. X. de renunciat. vnde in c. venerab. X. de off. deleg. irritatur processus, Episcopo restitui iussu factus, illo non plenarie restituto. plura sunt apud Gratianum c. nullus. & tot. q. 2. caus. 2. q. 2. caus. 3. q. 3. caus. 3. vt linceis hic oculis Argi, quos aduersarij exigunt, opus non fit, sed sufficiat talpam non esse, vt quis perspiciat quomodo hæc attentata ad iudicem appellationis pertineant.*

3. Quoniam igitur de attentato, de spolio, de coactione debet cognoscere delegatus; de renuntiatione, an spontanea an extorta, inquirere debeat; an carcer non irritauerit illam, iuxta clem. multorum. de par. & c. ad audientiam. X. de his que vi vel metu. vel etiam iuratum metus cadens in virum constantem: vt est carceris. l. 7. D. quod metus caus. Qui in carcerem, inquit l. 22. D. eod. quem detrusit, vt aliquid extorqueret; quidquid ob hanc causam factum est, nullius momenti est. quamuis Iudex fuerit. l. 3. D. eod. vnde & Iudices regij taliter spoliatos mox redintegant in beneficiorum possessionem. iuxta c. 2. & 3. X. de his que vi aut metu. Rebuff. de benef. l. 3. de resig. metu extort. n. 5. quo in negotio & hoc tractandum venit, quod canonica renuntiatio facienda sit coram superiore. c. admonet. X. de renunt. coram alijs facta sit irrita. c. quod in dubijs. c. dilecti. X. eod. adeoque abbatis exempti resignatio, & alterius electio irrita & inanis censetur, non facta ex Papæ licentia. cum, inquit, cedere sine licentia nostra nequiverit; nos tam electionem quam cessionem predictas decernentes irritas & inanes; mandamus quatenus abbatem ipsum loco suo restitui faciatis, quo integre restituto, vice nostra recipiatis cessionem ipsius. hæc forma est canonice cessionis: & nisi seruata sit; restitutionis, agimus autem hic de exemptis, qui coram Ordinario renunciarunt.

Arguitur rescriptum subreptionis. 1. quod subrepta sit cōfessorum amouibilitas ad beneplacitum Episcopi: 2. causa amotionis aduersus c. dilectus 26. X. de rescript. 3. litis pendentia coram interuentio: c. inter. X. de re iudic. in verb. tum etiam quoniam de processu n. gory coram primis iudicibus nisi in secundis literis dicatur; quod si factum expressum, obtineri minime potest. Iuris res iudicata: c. exposita X. de arbit. i. submissio & concordia: ex multitudine. X. c. de decan. 5. expressio falsæ exemptionis: c. super. X. de rescript. 6. denique conquerentes de interdich. subrepta iam illud fuisse amouitum. speciosa hæc sunt omnia, sed speciem tantum habent iuris, non vires, siquidem omnis virtus rescripti eo refertur, quod oratores sint exempti; Ordinarius tamen hæc vel illa fecerit aduersus exemptionem. ideoque nihil hinc facit firmitas vel amouibilitas cōfessoriorum; sed tota quæstio est, si sint amouibiles, per quem possint amoueri. præterquam quod beneplacitum ad cuius durationem admissi dicuntur, exigat arbitrium boni viri; neque extendi possit ad causam infamatem, nisi cognita, & probata. vt diximus alibi neque hæc litis ingressum, progressum impediunt, c. r. de lit. cont. in 6. Quoad ad subreptam causam amotionis, nihil etiã pertinet ad non habentem amouendi potestatem, & volunt aduersarij hic arrolari ratatores, & causam amotionis exprimeret; quam amouens ipse non expressit, sed in mente retinuit ob causas, inquit, animum nostrum mouentes porro c. dilectus. X. de rescript. non ob quamcumque amotionis causam subreptam rescriptum irritat: sed, si ita est, inquit, præter

preces veritate nitantur, & narrata sint vera: narratum autem ibi sic erat; amotionem factam in visitatione; per visitatorem apostolicum (ecce iudicem competentem) & ob graues, inquit, excessus, & manifestos: ecce causam sufficientem, & euidencia sua probatam) at hic nihil simile: Arguitur iudicis incompetencia, negatur iurisdictio, causa non profertur: si ergo visitator ille Apostolicus non ob illos graues, & manifestos excessus processisset aduersus amotos; sed vsus tantum fuisset hac praefatione, ob causas animorum nostrorum mouentes; non irritasset Pontifex rescriptum in forma communi concessum: sed imo iussisset spoliatos restitui: quae est forma communis. gloss. in d. c. cum dilectus in fin. & communior adhuc nostri rescripti, vt super narratis & petitis delegatus faciat, prout de iure fuerit faciendum.

Quod attinet ad litem pendentiam coram Internuntio; non fuit ibi actum negotium vt loquitur d. c. inter, causa aut lis: solum hic erat petita delegatio, seu iudicum deputatio, & Internuntio cunctante, petitio delegationis Romam translata; ibidemque disputata. vbi si super hac litem pendente exceptum non fuit; renuntiasse censetur Ordinarius, aut sibi impetandum habere: si autem exceptum fuit, nihilominus rescriptum concessum; damnata est exceptio, dum concessa delegatio. dum interim & ab Internuntio nihil est actum, & acerrime obstitit Ordinarius Romae, ne rescriptum daretur.

Quod spectat ad rem, vt vobis indicata sunt, iudicatam; vtique non cognita causa, sed ex simplici confessione, seu voluntaria condemnatione, cum ea solo consensu, seu confessione nitatur; non alias habet vires, quam ipse consensus, aut confessio. l. si conuenerit. D. De re iudic. si ergo consensus coactus metu carceris, aut censurae, aut

aliis, irritus est; si confessio falsa, irrita est sententia. l. 1. & 2. c. si ex falsis instrumentis. atqui non obstante professione subiectionis, promissione obedientiae, & fide interposita, seu iuramento, eiusmodi promissio non tenet. c. 13. de maior. & obed. in b. d. c. cum tempore. x. de arbit. ergo nec sententia, aut res iudicata, quae confessioni aequiparantur. Vt omittamus confessionem coram incompetente iudice, vt est ordinarius respectu exempti, nihil operari. c. etsi clerici. x. de iudic. praesertim qua iura & libertates minuuntur. c. 2. in verb. recognoscendo seu profitendo. de reb. Eccl. non alien. in 6. Martha & multi quos citat de iurisp. 4. c. 130. n. 19. & seqq.

Eadem dicenda sunt de submissionibus. vt omittatur expressas eas esse per interdictum quo tot mensibus tenebantur: cuius metus, & iugum, morti aequiparatur: c. nemo episc. 11. q. 3. & vel constantissimum Herculem prostrernit.

Quoad concordiam; vt detur subesse, quae non subest; tamen rursus repugnabit d. c. cum dilectus. d. c. cum tempore. d. c. 13. adeoque etiam hac conuentione exposita, non rescriberet Pontifex eam seruandam esse: vt in c. ex multiplici. x. de decim. quia priuilegiatis quoad decimas licet componere cum parochis, super priuilegio: c. super. x. de decim. non autem exemptis super exemptione, seu libertate. d. c. ex tempore in verb. cum etsi sponte volueris, de iure tamen nequineris renuntiare priuilegiis, & indulgentiis libertatis.

Quae de falsitate expressa exemptionis dicuntur, solutione alia non egent, quam quod principium petant; & controuersiam spectent principalem; de qua contenditur. si talis, inquit d. c. super literis. x. de rescript. expressa sit falsitas, vel veritas occultata, quae quamuis fuisset tacita, vel expressa, nos nihilominus in forma communi literas dedissemus; delegatus, non sequens formam in literis ipsis appositam, secundum ordinem iuris in causa procedat. non ergo hic posset viri-

5. ^{missio} ne.

6. ^{Concordia.}

7. ^{Exemptionis} allegatione.

bus vacuari rescriptum, quamuis daretur aliqua esse subreptio; quin in vim illius delegatus secundum iuris formam procederet. c. super. X. h. l. l. r. & 2. l. sic contra ius vel vit. publ. adeoque attentata ante omnia, vt forma iuris est, reuocaret.

propriet. nec nos, inquit, contra iudicium partem aliquam possumus deponere: quo ergo iure possit interuentus; si non est discipulus supragistrum?

RESPONSVM IV.

An Iudex cui commissum super reuocatione attentatarum iudicare, cognoscat etiam de electione & in locum resignantis per attentatum subrogatione, aduersus electam.

8. De interdico.

Quod pertinet ad interdictum; non consistit illud in nuda verborum forma; sed in sua causa, origine, ac iure. causa huiusmodi magis attenditur quam factum. c. occidit. 23. q. 3. c. fin. X. de restitut. spoliat.

9. Eiusque causa.

Quamuis ergo amotum dicitur interdictum; vt executio est, & effectus; non tamen cum causa sua, seu precepto de recipiendis, & obseruandis statutis; sub poena interdicti: propter quorum reuocatione ob executionem illa indicta; inflictum hoc erat. quamdiu ergo non amouetur preceptum istiusmodi; non potest dici amotum esse interdictum: cuius causa non transiuerat in iudicium; nec finita erat, vt iustitia: iuxta c. forus. X. de verb. signif. quae vtique exigit restitui omnia in statum pristinum. restituere autem u videtur, qui restituit, quod habiturus esset actor, si controuersa ei facta non fuisset. l. restituere. 7. §. D. de verb. signif. quomodo spoliator damnaretur ab eodem Iudice ad rem cum omnibus accessoriis. c. grauis. de rest. spol. non igitur amotum hic censetur interdictum, nisi illius decretum, & sententia, quae causam complectitur, amoueat.

Quari potest an eligentes & electa censeantur attentatores & ab illis acta, nomine attentatarum, ex ea clausula sint reuocanda, idem quidem vocabulum tertio, quod parti, & Iudici tribuit c. Romana. §. in alium. de appell. in 6. negatur tamen Iudici ad quem in tertium ob id competere iurisdictionem, pro regula iuris est, vt resisteret alios acta aliis non prauident. sed regula quidem haec est; patitur vero illa suas exceptiones. vt in l. p. D. de re iudic. vt cum vna quatuor vnum primario, alterum secundario tangit; cum vnus ab altero seu per alterum causam habet; ex eodem iure actio seu defectio competit. & propterea glos. in d. c. non solum in verb. reducendum, quod de tertio dicimus, de taliter, inquit, intelligas, qui cum parte vel iudice nihil attentat illicitum, nec de causa capit habere. c. ad hoc de except. rei iud. & c. & in terminis docet Ioan. Andreæ in d. c. non solum iudex a quo priuat aliquem dignitatem, vt v. g. abbatia, & alium eligit, confirmat, benedicit; nomine attentatarum omnia reuocari. quia communis est actio, & non nam tertij, sed initiata potius simul prosequenti, & causam habet a priuati attentato. non enim potest eligi, contra.

Denique, quidquid sit, debuisset coram delegato allegari quaecumque praetenditur sub vel obreptio. d. c. super. in verb. delegatus postquam sibi super hoc facta fuerit fides, & partium altercatione audita, desuper decerni, quod iuris fuisset. non vero licuit vel ipsi interuentio quicquam inaudita parte statuere. quod nec Imperatori licuisse vult clementina pastoralis de sent. & re iudic. & de se ipso Pontifex in c. 1. X. de caus. possess. &